

KGZS - Zavod Maribor
Vinarska ulica 14
2000 Maribor

**Selekcijsko trsničarsko
središče Ivanjковci**

POROČILO O DELU JAVNE SLUŽBE V VINOGRADNIŠTVU ZA LETO 2024

1 Pravna podlaga

Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12- ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 22/18, 86/21-odl. US, 123/21, 44/22 in 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23);

Uredba o javnih službah strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 60/17).

2 Cilji dejavnosti JS v vinogradništvu v obdobju 2018-2024

Program dela javne službe temelji na strategiji razvoja in ukrepov kmetijske politike za vinogradništvo. Večletno strokovno delo je do sedaj potekalo na področju strokovnih nalog selekcija in introdukcija ter na področju vzdrževalne selekcije v matičnih vinogradih z namenom zagotavljanja izhodiščnega razmnoževalnega materiala.

Program dela Javne službe v vinogradništvu na KGZS-Zavodu Maribor je v letu 2024 potekal v Oddelku Selekcijsko trsničarsko središče Ivanjковci. Izvajali sta se nalogi:

- selekcija vinske trte v vinorodnih deželah Podravje in Posavje,
- zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala vinske trte v vinorodnih deželah Podravje in Posavje.

Podizvajalca pri nalogi Selekcija sta bila Kmetijski inštitut Slovenije ter Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor. Pri izvajanju nalog smo sodelovali tudi z Enološkim laboratorijem matičnega zavoda ter z Javno službo kmetijskega svetovanja in Javno službo zdravstvenega varstva rastlin.

1 NALOGA: Selekcija vinske trte v Podravju in Posavju

V letu 2024 smo izvajali pozitivno množično selekcijo, spremljali starejše populacije in vodili selekcijske knjige za sorte Rumeni muškat, Muškat ottonel, Šipon, Laški rizling, Dišeči traminac, Sauvignon in Chardonnay na različnih lokacijah. Poleg selekcijskega dela je bilo poskrbljeno tudi za osnovno oskrbo in zaščito trt pred boleznimi, v selekcijsko delo pa so bile vključene trte starejših populacij Rumenega plavca in Rumenega muškata, posajene v letu 2022. Za potrebe naloge selekcija smo v letu 2024 v matični nasad posadili dodatne izvirne trte klonov Modre frankinje. V matičnjaku, kjer poteka pridelava podlag, so bili dosajeni korenjaki Matekovičevih podlag 8 BČ in 6M.

V Podravju in Posavju smo nadaljevali s klonsko selekcijo pri gospodarsko pomembnih sortah: Muškat ottonel (8 klonskih kandidatov), Rumeni muškat (6 klonskih kandidatov), Sivi pinot (5 klonskih

kandidatov), Šipon (1 kandidat), Laški rizling (5 kandidatov), Renski rizling (2 kandidata) in Rumeni plavec (15 kandidatov), kjer je posajeno večje število klonskih kandidatov, zadostno število trt za spremljanje parametrov rasti in rodnosti pa je na razpolago pri 4 klonskih kandidatih. Pri teh sortah smo po selekcijskem programu spremljali material in vodili selekcijske knjige.

Pri klonskih kandidatih Rumenega muškata in Sivega pinota je bil opravljen preizkus cepilnosti na dveh različnih podlagah, pri vseh kandidatih Sivega pinota pa še vrednotenje izbranih OIV deskriptorjev in pripravljen slikovni material. V prvem delu so bili na parceli ovrednoteni izbrani OIV deskriptorji, navedeni v nadaljevanju teksta - (OIV descriptor list for grape varieties and Vitis species (2nd edition, 2009)): OIV 001, OIV 003, OIV 004, OIV 094, OIV 011, OIV 014, OIV 353, OIV 016, OIV 051, OIV 053, OIV 067, OIV 068, OIV 070, OIV 079, OIV 080, OIV 082, OIV 081-2, OIV 084, OIV 072, OIV 075, OIV 076 in OIV 151. V drugem delu pa so bili ovrednoteni naslednji izbrani OIV deskriptorji (OIV descriptor list for grape varieties and Vitis species (2nd edition, 2009)): OIV 202, OIV 203, OIV 204, OIV 206, OIV 208, OIV 209, OIV 221, OIV 223, OIV 225, OIV 228, OIV 231, OIV 232, OIV 235, OIV 236, OIV 240, OIV 241, OIV 301, OIV 303, OIV 353, OIV 502 in OIV 503.

Za vseh 7 klonskih kandidatov sorte Rumeni muškat so bili zbrani triletni podatki spremljanja fenoloških parametrov, parametrov rasti in rodnosti, parametrov kakovosti grozdja in mošta ob trgatvi, parametrov kakovosti vina z vsebnostjo aromatičnih snovi - monoterpenskih alkoholov (linalool, alfa-terpineol, citronelol, nerol, geraniol) in osnovne ampelografske značilnosti klonov (OIV deskriptorji) ter pripravljena analiza meteoroloških podatkov, zabeleženih na meteorološki postaji Litmerk.

Pri klonskih kandidatih Muškat ottonela in Sivega pinota je bilo v okviru parametrov rasti izvedeno tehtanje mase lesa. Opravljeni so bili tudi osnovni in zaključni serološki ter molekularni testi. Pri klonskih kandidatih sorte Muškat ottonel je bilo realiziranih 1710 testov in 990 pri kandidatih sorte Sivi pinot na prisotnost virusov ARMW in GFLV, GLRaV-1 in GLRaV-3, GLRaV-2, GLR-4, GVA, GfKV, GPGV, RpRSV in TBRV. Pri klonskih kandidatih obeh sort je bilo opravljenih 25 molekularnih testov na prisotnost Grapevine pinot gris virusa, Grapevine stem pitting-associated virusa in Grapevine virusa B.

Pri sorti Traminer so bile v času vegetacije vizualno pregledane trte klonskih kandidatov in v mesecu decembru iz njih narezani cepiči v podjetju Radgonske gorice na lokaciji Rihtarovci za potrebe razmnoževanja cepljenk za podsajanje. Na navedeni lokaciji je posajeno cca. 2.500 trt, polovica klonskih kandidatov pa ustreza zdravstvenim kriterijem in so primerni za nadaljevanje klonske selekcije. Z vodenjem selekcijske knjige se je nadaljevalo pri klonskih kandidatih vinske sorte Rumeni plavec, lokacija Jablance pri Kostanjevici. Pri kandidatih, kjer je na razpolago zadostno število trt, se v letu 2025 začne s postopki klonske selekcije.

Realizirane so bile mikrovinifikacije z razsluzenjem in analizami mošta, dodajanjem bistrila in pretoki pri 10 tolerantnih sortah Solaris, Muscaris, Sauvignier gries, Johanniter, Monarch, Blütenmuskateller, Donau Riesling, Bronner, Pinotin in Pinot nova. Navedeno velja tudi za vinifikacije Radgonske ranine in Modre frankinje ter v sodelovanju s FKBV pri sortah Sauvignon (9) in Rumeni muškat (3). Pri vinifikacijah predhodnega leta, klonski kandidati Muškat ottonela (6) in Sivega pinota (5) ter Modre frankinje, Ranine in tolerantnih sort (5), so bile opravljene senzorične kontrole, kontrole vsebnosti žvepla, pretok, groba in fina filtracija s polnitvijo vin ter osnovne analize z organoleptično oceno vin. V letu 2024 so tako bili na razpolago podatki o kakovosti grozdja in vina z analiznimi podatki tudi za tolerantne sorte Muscaris, Sauvignier gries, Johanniter, Blütenmuskateller in Cerason.

Preglednica 1: Letni cilji in kazalniki za doseganje letnih ciljev in kazalnikov za nalogo selekcija v Podravju in Posavju

Letni cilji	Kazalniki za doseganje letnih ciljev
Izvajanje postopkov klonske selekcije preizkus cepilnosti in OIV deskriptorji opravljene mikroviniifikacije	- Opravljene preizkusi cepilnosti pri klonskih kandidatih sort Muškat ottonel in Sivi pinot ter vrednotenje OIV deskriptorjev pri Sivem pinotu - Mikroviniifikacije pri Radgonski ranini in Modri frankinji ter tolerantnih sortah (10) in v sodelovanju s FKBV pri Sauvignonu (9) in Rumenem muškatu (3)
Osnovni in zaključni serološki testi načrtovano 1.500-2.500 testov	- Realiziranih 1710 testov pri klonskih kandidatih Muškat ottonela in 990 pri klonskih kandidatih Sivega pinota
Molekularni testi planirano do 45 vzorcev	- Realizirano testiranje 25 vzorcev pri klonskih kandidatih sort Sivi pinot in Muškat ottonel
Strokovni prispevki na srečanjih in posvetih število prispevkov, najmanj eden	- Prispevek za spletni zbornik Vinski letnik VD Podravje - Krajši prispevek o dnevu odprtih vrat za lokalni časopis in krajši zapis za Kmečki glas
Lastno izobraževanje obisk vsaj enega izobraževanja (simpozij, kongres, posvet)	- Sodobni pristopi rezi vinske trte, vinogradi Puklavec - Varstvo trajnih nasadov (vinske trte), Pernica - Obnovitveno usposabljanje za izvajalce ukrepov varstva rastlin (KGZS-Zavod MB) - Oskrba in obdelava tal ter prehrana v luči prilagajanja podnebnim spremembam, Adrenci - Cliave Multipler dogodek v SC Gačnik - Zlata trsna rumenica in ukrepi za preprečevanje širjenja - Posvet Vinski letnik 2023 vinorodne dežele Podravje, Slovenske Konjice, klet Zlati Grič - Strokovno srečanje JSZVR, JSKS in JSKS na območju KGZS - Zavoda Nova Gorica - Posvet Javne službe kmetijskega svetovanja na Bledu - Vinogradniška posveta v okviru Lombergarjevih dni in na prerezu letnika VD Podravje v Slovenskih Konjicah
Sodelovanje na sejmu Agra, prerezu letnika in ostalih organiziranih ocenjevanjih vin število vzorcev na ocenjevanju, 2-10	- 6 vzorcev na organiziranem ocenjevanju Prerez letnika na Zavodu Maribor in 2 na lokalnih ocenjevanjih - Realizirano sodelovanje na sejmu Agra z vinifikacijami iz kleti Litmerk na stojnici Zavoda Maribor, na salonu VinDel v Mariboru in pomoč pri izvedbi Masterclassa v sklopu ocenjevanja prerez letnika

Prenos znanja: predavanja, delavnice, dnevi odprtih vrat število delavnic, najmanj ena dan odprtih vrat, eden število obiskovalcev, najmanj 30 na dogodek število predavanj, dve ali več	- Sodelovanje z vzorci vin tolerantnih sort na usposabljanju kmetijskih svetovalcev specialistov s področja vinogradništva in vinarstva - Predstavitev dela JSV in STS-a ob obisku državnega sekretarja MKGP s sodelavci, 10. april 2024 - Delavnica - 21. marec 2024, Ivanjkovci - Terenske vaje študentov FKBV Maribor - Dan odprtih vrat - 21. avgust 2024, Litmerk - Predavanja: delavnica, dan odprtih vrat, za udeležence izobraževanja NPK vinogradnik (spletni seminar) - Število obiskovalcev: cca. 40 in več, odvisno od dogodka
--	--

2 NALOGA: Zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala v Podravju in Posavju

Izhodiščni razmnoževalni material se zagotavlja v baznem vinogradu s pridelavo cepičev, v matičnjaku s pridelavo ključev podlag in s pridelavo baznih trsnih cepljenk. Pridelava baznega materiala poteka izključno v selekcijsko trsničarskih središčih.

V kolekcijskem nasadu Litmerk (GERK: 4157605, 4030182 in 4157609) je trenutno posajeno 3.586 baznih matičnih trsov 33 potrjenih klonov dvanajstih sort: Sauvignon (3 kloni), Ranina (4 kloni), Dišeči traminec (3 kloni), Laški rizling (4 kloni), Šipon (5 klonov), Beli pinot (2 klona), Chardonnay (3 kloni), Renski rizling (3 kloni), Kraljevina (2 klona), Ranfol (1 klon), Modra frankinja (2 klona) in Žametovka (1 klon). V manjši količini so v kolekciji posajeni tudi kloni STS Vrhpolje (282 trt) in ostali klonski kandidati Modre frankinje (57 trt). Referenčne trte vseh potrjenih klonov so posajene v povsem izoliranih razmerah v repozitoriju, kjer rastejo še brezvirusne indikatorske rastline in novo razmnoženi potaknjenci. V baznem matičnem vinogradu je mogoče letno pridelati med 130.000 in 170.000 cepičev (očes). Tudi v minulem letu so se v nasadu pojavili simptomi bolezni esca, ki je vplivala na pridelek cepičev in grozdja. Glede na prisotnost bolezni je bila v sklopu magistrske naloge izvedena ocena ukrepa dendrokirurgije. V nasadu je bilo pridelano 6.665 kg grozdja za prodajo, cca. 250 kg pridelanega grozdja pa je bilo porabljenega za vinifikacije v sklopu strokovnih nalog.

V matičnjaku Litmerk (GERK: 4030159) so posajene podlage K 5BB kl. 13-15 Gm (443 trt), 6M (128 trt) in 8BČ (134 trt), poteka pa pridelava ključev podlag, ki so v obeh selekcijskih središčih potrebni za zagotavljanje sadilnega materiala kategorije »baza«. V rodnost je prišel tudi obnovljen del nasada, zasajen s podlagami K 5BB kl. 13-5 Gm, SO4 kl. 47 Gm ter Paulsen 1103 kl. 92 in Paulsen 1103 kl. 94 Gm. Na navedeni obnovljeni površini je bilo v letih 2023 in 2024 dosajeno 369 trt Matekovičevih selekcij 6M in 8 BČ. Za podlago 8 BČ se je zaradi ponovnega vpisa v sortno listo pripravilo del osnovnih opisov, ki jih je potrebno dokončati v letu 2025 in zaključiti postopek vpisa v SL v sodelovanju z UVHVVR. Prvotno posajene trte bodo v letu 2025 prišle v polno rodnost, trte v obstoječem delu nasada, posajene v letu 2005, pa bo zaradi dotrajanosti potrebno izkrčiti. V primerjavi s predhodnim letom bo zaradi spomladanske pozebe, neugodnih vremenskih razmer in manjšega števila trt, pridelek proizvodnje leta 2024 nižji, znan pa bo po zaključeni pripravi ključev podlag.

Iz matičnega nasada Litmerk smo v letu 2024 prodali 84.000 očes cepičev baza, medtem ko smo za lastno cepljenje narezali in pripravili 21.000 očes cepičev. V primerjavi z letom prej je bila prodaja cepičev nekoliko nižja. Pri nekaterih sortah oziroma klonih je možno zagotoviti večje količine cepičev, vendar zaradi neustreznega izbora sort povpraševanja po njih ni bilo. Iz matičnjaka je bilo pripravljenih 32.800

ključev podlag. Prodanih je bilo 9.000 ključev podlag pridelave 2023, del pridelave podlag-23.800 ključev pa smo uporabili za lastno cepljenje, ki je bilo opravljeno v prvi dekadi aprila.

V bazni trsnici (GERKI: 4440697, 4721869 in 5266708) poteka razmnoževanje 33 klonov po naročilu trsničarjev ali ostalih kupcev baznega materiala ter pridelava cepljenk za potrebe strokovnih nalog. V letu 2024 smo cepili 16.000 kom sortimenta potrjenih klonov in v povprečju pridelali 50,0 % prvorazrednih cepljenk, ki se bodo uporabile za sajenje v spomladanskih mesecih leta 2025. Razlika količine pridelanih podlag se je porabila za potrebe naloge selekcija in zagotovitve matičnih trt. Tudi pri lanski proizvodnji smo v trsnici uporabili biorazgradljivo folijo, ki omogoča sprejemljivo pridelavo tudi z ekološkega vidika. Glede na razpoložljive količine razmnoževalnega materiala pri sortah oziroma klonih smo po naročilu cepili bazne cepljenke za postavitev matičnih nasadov. V minulem letu je glede na naravo proizvodnje potekala maloprodaja cepljenk pridelave 2023 in eventualni ostanek pridelave 2022, količinsko pa je bila prodaja v primerjavi s predhodnim letom višja. Tudi v lanskem letu smo sadilni material za postavitev dveh matičnih nasadov po priporočilu službe KIS/SUP tretirali z vročo vodo ter pridobili dodatne izkušnje z izvedbo navedenega tehnološkega ukrepa ter s pričetkom brstenja in potekom vegetacije baznih cepljenk izbranih klonov v novo posajenih nasadih.

V kolekcijskem nasadu, matičnjaku in repozitoriju klonov smo v skladu z zakonodajo na tem področju opravljali redno vzdrževalno selekcijo. V sodelovanju z uradnim organom (KIS/SUP) smo v postopku uradnega potrjevanja vsakoletne pridelave baznih cepljenk, cepičev in ključev podlag opravili terenske kontrolne preglede matičnih trsov, ki smo jih dolžni zagotavljati po "Zakonu o zdravstvenem varstvu rastlin" in "Pravilniku o trženju materiala za vegetativno razmnoževanje trte". Dodatne redne vizualne preglede smo zaradi vse večjih težav z boleznimi rumenic izvajali sami kot registrirani imetniki matičnih rastlin, tako v nasadih kot v predpisanih razdaljah varovalnih pasov navedenih nasadov.

Preglednica 5: Letni cilji in kazalniki za doseganje letnih ciljev in kazalnikov za nalogo zagotavljanje izhodiščnega materiala v Podravju in Posavju

Letni cilji	Kazalniki za doseganje letnih ciljev
Oskrba baznega vinograda in matičnjaka ter bazne trsnice in nasada tolerantnih sort evidenca tehnoloških ukrepov in tretiranj	- Opravljeno 70 tehnoloških ukrepov - Opravljeno 50 tretiranj
Zagotavljanje baznih cepičev število prodanih cepičev 55.000-90.000 očes	- Prodano 84.000 očes cepičev - Za lastno cepljenje pripravljeno 21.000 očes cepičev
Zagotavljanje baznih ključev podlag število prodanih ključev 5.000-30.000	- Prodano 9.000 ključev podlag - Za lastno cepljenje porabljeno cca. 24.000 ključev
Zagotavljanje baznih trsnih cepljenk število prodanih cepljenk 5.000-10.000	- Prodano cca. 8.000 kosov cepljenk
Strokovni prispevki na srečanjih in posvetih število prispevkov, najmanj eden	- Prispevek za spletni zbornik Vinski letnik VD Podravje - Krajši prispevek za lokalni časopis in zapis v Kmečkem glasu
Sodelovanje na sejmu Agra, prerezu letnika in ostalih organiziranih ocenjevanjih vin ter na salonu VinDel število vzorcev na ocenjevanju, 2-10	- 6 vzorcev na organiziranem ocenjevanju Prerez letnika na Zavodu Maribor in 2 na lokalnem ocenjevanju - Realizirano sodelovanje na sejmu Agra z vinifikacijami iz kleti Litmerk na stojnici Zavoda Maribor in na salonu VinDel v Mariboru

Prenos znanja: predavanja, delavnice, dnevi odprtih vrat število delavnic, najmanj ena dan odprtih vrat, eden število obiskovalcev, najmanj 30 na dogodek število predavanj, dve ali več	- Sodelovanje z vzorci vin tolerantnih sort na usposabljanju kmetijskih svetovalcev specialistov s področja vinogradništva in vinarstva - Predstavitve dela JSV in STS-a ob obisku državnega sekretarja MKGP s sodelavci, 10. april 2024 - Delavnica - 21. marec 2024, Ivanjковci - Terenske vaje študentov FKBV Maribor - Dan odprtih vrat - 21. avgust 2024, Litmerk - Predavanja: delavnica, dan odprtih vrat, za udeležence izobraževanja NPK vinogradnik (spletni seminar) - Število obiskovalcev: cca. 40 in več, odvisno od dogodka
--	--

3 OSTALE NALOGE STS IVANJKOVCI

V sodelovanju z JSKS in JSZVR rastlin namenjamo posebno pozornost boleznim lesa vinske trte, ki predstavljajo vedno večji problem v vinogradništvu. Ker so se bolezni začele pojavljati v baznem vinogradu, najdemo pa jih tudi v nekaterih matičnjakih, smo v preteklih letih preizkušali ukrep izrezovanja nekrotičnega, trhlega dela debla v kombinaciji z uporabo različnih premazov v sodelovanju z BF za potrebe magistrske naloge, pridobljene izkušnje pa bodo predstavljene uporabnikom, ko bo naloga objavljena. V nasadu uporabljamo tudi priporočeno spremenjeno (mehko) zimsko rez kot ukrep za preprečevanje bolezni lesa. Z navedeno sanacijo trt bomo nadaljevali tudi v letu 2025.

V proizvodnji trsnih cepljenk imamo večletne izkušnje z uporabo bio razgradljive folije, ki je pred izkopom ni potrebno odstranjevati in voziti na odlagališče komunalnih odpadkov. Ostanke folije nas v preteklih letih niso ovirali pri izkopu cepljenk, po opravljenem oranju pa so se v celoti razgradili. Po izkopu imamo tako na razpolago dodatna znanja glede uporabe naravi in okolju prijazne spremenjene tehnološke rešitve, ki jih predstavimo zainteresiranim trsničarjem in drugim uporabnikom.

V letu 2024 smo oskrbovali manjši nasad tolerantnih sort, posajen v bližini kleti Litmerk, trte pa so zaščitene z bočno protitočno mrežo. Sorte, ki so posajene v nasadu, so: Solaris, Muskaris, Sauvignier gries, Johanitter, Monarch, Savilon, Vesna, Marlen, Hiberna, Laurot, Kofranka, Donauriesling, Pinotin, Pinot Nova, Sauvignac, Bronner, Blütenmuskateller, Cerason, Pinore (Modri Pinot x Regent) in Muscat Blue. Poleg oskrbe smo spremljali rast in pridobivali izkušnje o odpornosti na bolezni v sodelovanju z JSZVR. V okviru možnosti so bile nekatere sorte uporabljene za nalogo introdukcija, 10 vinifikacij pa je bilo opravljenih v kleti Litmerk. V letu 2025 bodo tako na razpolago podatki o kakovosti grozdja in vina letnika 2024 ter analizi podatki za opravljene vinifikacije sort, ki so vpisane v trsni izbor in tistih, ki so potencialno zanimive za proizvodnjo v naših klimatskih razmerah ob bistveno zmanjšani uporabi fitofarmaceutskih sredstev. V smeri zasledovanja okoljskih ciljev je vsekakor potrebno okrepiti delo na tem področju. V letu 2025 je tako predvideno sajenje manjšega števila trt francoskih tolerantnih sort. Pridobljene izkušnje pri varstvu trt pred boleznimi in škodljivci v letu 2024, ki je bilo tehnološko izjemno zahtevno, so bile med drugim predstavljene uporabnikom na dnevu odprtih vrat ter bodo tudi v letu 2025 na planirani delavnici in dnevu odprtih vrat. Z vinifikacijami tolerantnih sort smo sodelovali na usposabljanju kmetijskih svetovalcev in specialistov s področja vinogradništva in vinarstva.

Na lokaciji Stanovno so v nasadu podjetja Puklavec Family Wines d.o.o. posajeni različni tuji kloni sorte Rumeni muškat. V letu 2024 zaradi sočasnega in hitrega zorenja večine srednje poznih in poznih sort niso bili zabeleženi parametri primernosti pridelave v naših podnebnih razmerah. Navedena spremljanja z eventualno vinifikacijo katerega izmed klonov bomo tako izvedli v letu 2025.

Delo javne službe in selekcijskega središča smo ob obisku v Ljutomersko-ormoških gorah in STS Ivanjkovci predstavili državnemu sekretarju MKGP dr. Blažu Germšku s sodelavci ter drugim prisotnim službam v sestavi MKGP. V letu 2024 je bil realiziran sprejem različnih ekskurzij iz izobraževalnih ustanov in društev. Tako so bile v selekcijskem središču terenske vaje študentov FKBV Maribor. V mesecu marcu smo s strokovnimi sodelavci iz KIS-a, FKBV in matičnega Zavoda organizirali strokovno delavnico in v avgustu dan odprtih vrat, ki so ga pomagali izvesti sodelavci strokovnih institucij, matičnega zavoda in podjetja Puklavec Family Wines d.o.o.

V okviru izobraževanj smo se v oddelku udeležili dneva varstva trajnih nasadov, vinogradniškega krožka, usposabljanja za izvajalce ukrepov varstva rastlin, delavnice o ukrepih za preprečevanje širjenja ZTR, strokovnega srečanja treh javnih služb (JSV, JSKS in JSZVR) na območju vinorodne dežele Primorska, posveta JSKS na Bledu ter vinogradniških posvetov na prerezu letnika v Slovenskih Konjicah in na Lombergarjevih dnevih v Mariboru. Na sejmu Agra smo bili na stojnici KGZS prisotni z mikrovinifikacijami letnika 2024, sodelovali na salonu VinDel in pomagali pri izvedbi Masterclassa v sklopu ocenjevanja prereza letnika vinorodne dežele Podravje.

Po sodelovanju v projektu IPMWORKS, katerega cilj je preizkušanje in izvajanje naprednih IPM strategij, sledimo ciljem zmanjšanja odvisnosti od uporabe fitofarmacevtskih sredstev. V matičnem nasadu smo več let zapored uporabljali eno izmed IPM strategij (metodo konfuzije), ki jo bomo izvajali tudi v prihodnje. Pridobljene izkušnje in informacije o uporabi okolju prijazne metoda varstva so na organiziranih izobraževanjih podane uporabnikom in strokovnim službam.

V letu 2024 smo opravili tudi sorazmerni del nalog v skladu s programom ciljnega raziskovalnega projekta Tehnologije trsničarske pridelave z inovativnimi rešitvami za krepitev odpornosti trajnostnega vinogradništva, ki se bo izvajal še v letu 2025 in zaključil v jesenskih mesecih. Udeležili smo se vmesnih predstavitev CRP-a in sodelovali na sestankih, ki so bili sklicani s strani strokovno tehnične koordinacije ali na poziv MKGP ter v mesecu novembru pripravili potrebno dokumentacijo za poziv k predložitvi vloge za imenovanje izvajalca javne službe v vinogradništvu v letu 2025.

4. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Ocenjujem, da smo večino nalog v letu 2024 izvedli v skladu z letnimi cilji programa. Tehnološko vzdrževanje oziroma klasično oskrbo obeh matičnih nasadov, trsnice in nasada tolerantnih sort so nam v času vegetacije oteževale neugodne vremenske razmere s padavinami, višjimi temperaturami in visoko relativno zračno vlago. Pri prodaji cepljenk, ki se je v letu 2024 nanašala na proizvodnjo leta 2023, je ostal neprodan minimalni del proizvodnje. Porast prodaje smo zabeležili na osnovi napovedi za sajenje matičnih nasadov in dveh manjših naročil. V minulem letu je bila večja proizvodnja ključev podlag, za cepljenje pa so jih potrebovali tudi v STS Vrhpolje. Tako kot ostali vinogradniki smo zabeležili srednje dober pridelek grozdja po količini in kakovosti. Glede na navedeno so bile opravljene planirane viniifikacije v okviru strokovnih nalog, ki jih izvajamo skupaj s KIS-om in FKBV. Prav tako smo v skladu z zakonodajo opravili večino nalog na področju vzdrževalne selekcije matičnih trsov v obeh matičnih nasadih, vzdrževanja repozitorija referenčnih trt in si razmnožili potaknjence klonskih kandidatov. Tako kot predhodna leta, smo precej časa namenili tudi izobraževanju, sodelovanju s strokovno tehničnim koordinatorjem v vinogradništvu in kot običajno nekaj predstavitvi delovanja selekcijskega središča, v skladu z možnostmi, ki so nam jih narekovale lanske vremenske razmere v času vegetacije, ko smo zabeležili eno težjih proizvodnih let.

5. INVESTICIJE

V okviru investicij smo v letu 2024 realizirali nakup službenega vozila Dacia Duster expression 1.3 TCE 150 4x4 in 9 kosov paletnih zabojev CTR 3/610 lit. Ob nakupu traktorskega viličarja s hidravličnim prijemalom za zaboje v letu 2023, ki nam je olajšal in poenostavil fizično delo v trenutno zasajenih nasadih, smo potrebovali še paletne zaboje. Z uporabo viličarja smo v času trgatve tudi zmanjšali stroške dela, stroške za porabo goriva in ogljični odtis ter s tem minimalizirali vpliv na okolje in podnebne spremembe.

Pripravila:
vodja STS Ivanjkovci
mag. Tanja Vaupotič

